

Ἀπὸ τὴν μίνησιν τῶν Ἰδεῶν

WILLIAM WOODRUFF: AMERICA'S IMPACT ON THE WORLD:
A STUDY OF THE ROLE OF THE UNITED STATES IN THE WORLD
ECONOMY, 1750 - 1970

Τοῦ Καθηγητοῦ κ. ΛΑΖΑΡΟΥ ΧΟΥΜΑΝΙΔΗ

Εἰς τὸ Κεφάλαιον I τῆς ἀνωτέρω ἐργασίας του ὁ Woodruff ἀρχίζει ἐκ τῶν ἀνακαλύψεων καὶ τῶν ἐπὶ τῆς Νέας Ἠπειροῦ κατακτήσεων τῶν Ἰσπανῶν καὶ Πορτογάλων, παρατηρῶν ὅτι οἱ Γάλλοι περισσότερο ἀπέβλεπον εἰς τὴν ἐξερεύνησιν τῶν ἀκτῶν τῆς Ἀμερικῆς παρά εἰς τὴν κατάκτησίν της. Καὶ μόνον ἐπὶ Βασιλέως Λουδοβίκου 14ου (1648 - 1715) ὁ ἀριθμὸς τῶν Γάλλων μεταναστῶν αὐξάνει ταχύτατα. Καὶ διὰ τὸ 1660 καὶ κατόπιν. Ὅσον ἀφορᾷ εἰς τὴν Ἀγγλίαν αὕτη ὅπως καὶ ἡ Γαλλία προσεπάθησε νὰ ἐξεύρη ἓνα βορειοδυτικὸν πέρασμα πρὸς τὴν Ἀσίαν καὶ σὺν τῷ χρόνῳ νὰ ἐκχέη σπάνια κεφάλαια πρὸς τὴν Ἀμερικανικὴν Ἠπειρον, καὶ μὲ σκοπὸν κατ' ἀρχὴν τὴν ἀπόκτησιν πλοῦτου διὰ τῶν ἐξερευνησέων της παρά διὰ τὴν ἀποικιοποίησίν της. Αἱ ἀπογοητευτικαί, ἐξ ἄλλου, ἐκθέσεις τῶν Frobisher καὶ Davis κατὰ τὸ 1570 καὶ 1580, ὡς ἐπίσης καὶ ἡ ἀποτυχία τῶν Sir Walter Raleigh καὶ John White νὰ ἀποκτήσουν μέχρι τῆς Βιργινίας δὲν προσέφεραν ἐλπίδας εἰς τὴν θαλασσοκράτηρα.

Ἡ Ὁλλανδικὴ διεἰσδυσις ἤρχισε δύο ἔτη μετὰ τὴν χρεωκοπίαν τῆς προσπαθείας ἀποικιοποιήσεως τῆς Νέας Ἀγγλίας ὑπὸ τοῦ George Wemouth, ἦτο τὸ 1600 μετὰ τὴν ἀποστολὴν ὑπὸ τοῦ Ἀγγλοῦ Henry Hudson, ὅστις προσεπάθησε νὰ ἐξεύρη ἓνα ἄλλο πέρασμα πρὸς τὰς Ἰνδίας, ἐνῶ κατὰ τὰ μέσα τοῦ 17ου αἰῶνος ἡ Ὁλλανδικὴ Ἐταιρεία τῶν Ἰνδιῶν ἱδρυσεν ἐμπορικὰς ἀποικίας εἰς τὴν νῆσον Manhattan, εἰς Connecticut, New Jersey, Delaware καὶ Pennsylvania. Τὸ 1655 οἱ Ὁλλανδοὶ ἀπέκτησαν καὶ τὴν Σουηδικὴν Fort Christina ἱδρυθεῖσαν εἰς Delaware τὸ 1638, διὰ νὰ ἀπωλέσουν ὁμῶς τόσον οἱ Σουηδοὶ καὶ οἱ Ὁλλανδοὶ τὰς κυνέλας ἀποικισμοῦ τῶν ὑπὸ τῶν Ἀγγλων.

Ἐν τῷ μεταξὺ Γάλλοι, Ἀγγλοὶ καὶ Ὁλλανδοὶ συνηγωνίζοντο τοὺς Ἰσπανοὺς εἰς τὸ ἐμπόριον καὶ εἰς τὰς πόλεις εἰς τὸ Νότιον ἡμισυ τοῦ ἀμερικανικοῦ ἡμισφαιρίου. Καὶ καθ' ὅσον ἀπὸ τοῦ 17ου αἰῶνος ἡ ἰσχὺς τῆς Ἰσπανίας ἐκάμπετο εἰς τὴν Εὐρώπην τὸ ἴδιον συνέβαινε καὶ μετὰ τὰς κτήσεις της εἰς τὴν Ἀμερικὴν ὅπου μέχρι τῶν ἀρχῶν τοῦ 19ου αἰῶνος ἡ Ἰσπανοπορτογαλικὴ ἰσχὺς ἐξηκολούθει νὰ κυριαρχῇ.

Ἡ πρώτη βρεττανική προσπάθεια πρὸς ἀποικισμόν τῆς Βορείου Ἀμερικῆς ἤρχισε μὲ τὴν ἴδρυσιν τὸ 1607 τοῦ ὑπὸ 105 Ἀγγλῶν ἀνδρῶν καὶ γυναικῶν ἀποικισμοῦ διὰ νὰ ἀπωλεσθοῦν ἀπὸ τὴν πείναν, τὴν ἀσθένειαν καὶ τὰς ἐπιθέσεις τῶν Ἰνδιάνων καὶ οὕτω νὰ κατακρημνισθοῦν τὰ ὄνειρα τῆς ὁμάδος τῶν κερδοσκοπῶν ἐμπόρων, οἵτινες ἐχρηματοδότησαν τὴν προσπάθειαν αὐτήν. Ἡ ἀποικία ὁμως τῆς Βιργινίας ἤρχισε νὰ προοδεύη παρ' ὄλον τὸν φόβον τῶν Ἰσπανῶν καὶ Ἀγγλῶν διὰ τὴν κλίσιν τῶν κατοίκων τῆς εἰς τὴν καλλιέργειαν τοῦ καπνοῦ καὶ τὸν προσανατολισμὸν τὴν πρὸς τὴν διακυβέρνησιν.

Τὸ 1620 εἰς Cape Cod ἐφθασαν Ἀγγλοὶ ἄποικοι διὰ νὰ ἐγκατασταθοῦν εἰς Νέαν Ἀγγλίαν καὶ παρὰ τὸν θάνατον τῶν 120 ἀποίκων τοῦ Mayflower ἀπὸ τοῦ 1642 οὗτοι ἀνέρχονται εἰς 20.000. Ἀγγλοὶ εἶχον ἐγκατασταθῆ εἰς τὰς βορειο-νατολικὰς ἀκτὰς τῆς Ἀμερικῆς εἰς Plymouth Rock, Salem, Massachusetts (1628) καὶ Massachusetts Bay (1629), οἵτινες κατὰ πλειοψηφίαν ἦσαν πουριτανοὶ ἐμπνεόμενοι ἀπὸ θρησκευτικῶν ζήλων καὶ ἀπὸ πρόθεσιν νὰ ἀξιοποιήσουν τὴν νέαν τῶν πατρίδα.

Πρωταρχικὸς σκοπὸς τῶν Ὀλλανδῶν εἰς Νέον Ἀμσερδαμ ἦτο τὸ ἐμπόριον καὶ ἰδιαιτέρως τῶν γουναρικῶν καὶ τῆς ξυλείας, ἐνῶ αἱ ἕτεροι ἀποικίαι τῶν Βρεττανῶν, ἡ New Jersey (1664), Delaware (1704) καὶ Pennsylvania διέπονται ἀπὸ φεουδαλικὴν συγκρότησιν. Ὁ Κουάκερος William Penn κατέστησε τὰ ἐδάφη ταῦτα πείραμα ζωῆς, προσφέρων ἐλευθερίαν φυλετικὴν, πολιτικὴν καὶ θρησκευτικὴν, προσελκύνων οὕτω νέους μετανάστας καὶ δὴ Κουάκερους ἐξ Ἰρλανδίας, Ἀγγλίας καὶ Γερμανίας, ἐνῶ ὁ Βολταῖρος καὶ ἄλλοι Εὐρωπαῖοι διανοοῦμενοι ἐξυμνοῦν τὸ «Holy Experiment» τοῦ Penn ὡς θρίαμβον τοῦ Λόγου τὰ ὁποῖον καὶ ἑτερωτίσθη.

Εἰς Νότιον Βιργινίαν ἀνεδείχθη ἡ Jamestown καὶ τὸ 1634 ἰδρύθη ἡ Maryland ὑπὸ τοῦ καθολικοῦ Cecilius Calvert. Ὅσον ἀφορᾷ εἰς τὴν Καρολίαν αὕτη κατέστη τὸ καταφύγιον τῶν Οὐγενωτῶν, ὡς ἐπίσης τῶν Ἀγγλῶν, Γερμανῶν καὶ Ἑλβετῶν ἀποικιστῶν. Τὸ τρίγωνον Carolina, Florida καὶ Louisiana ὑπῆρξεν ἐπίσης ἡ περιοχὴ ἀνταγωνισμοῦ Ἀγγλῶν, Ἰσπανῶν καὶ Γάλλων.

Ὁ θρησκευτικὸς παράγων ὑπῆρξε, λέγει ὁ Woudruf, βασικὸς διὰ τὴν ἀξιοποίησιν τῆς νέας γῆς.

Καὶ ἐνῶ ὁ Θουκυδίδης καὶ ὁ Τάκιτος ἐκθέτουν μίαν ἱστορίαν ἀνθρώπων, οἱ πουριτανοὶ εἰσάγουν τὸ στοιχεῖον τῆς θρησκείας δίδοντες νέον νόημα εἰς τὴν ἱστορίαν, νέον θεῖον ἔπος διὰ τῆς δημιουργίας τοῦ Βασιλείου τῶν οὐρανῶν ἐπὶ τῆς γῆς εἰς τὴν ὅποιαν οἱ ἄποικοι εὗρισκον φιλοξενίαν ἀλλὰ καὶ προορισμόν, ὡς ἄλλοτε ὑπῆρξε τὸ Ἰσραήλ. Οἱ ἄποικοι ἀπεμακρύνοντο τῆς Βαβυλώνης τῆς Εὐρώπης καὶ ἀνεζήτητον κατανόησιν, ἐλευθερίαν καὶ ἐπιφάνειαν ἵνα διασπείρουν τὴν δρᾶσιν τῶν.

Μὲ τὴν ἠθικὴν των, τὴν προσήλωσιν των εἰς τὴν Βίβλον αὐτοὶ οἱ ὁποῖοι τὸ 1644 ὑπὸ τὸν Cromwell ἐνίκησαν εἰς Marston Moor ἤρχοντο τώρα εἰς τὴν γῆν τῆς Ἀμερικῆς διὰ νὰ εὗρουν φιλοξενίαν. Ὁ Μαλβινισμὸς καὶ ἡ ἀκατάβλητος προσπάθεια εἰς τὴν γεωργίαν, τὴν βιομηχανίαν, τὸ ἐμπόριον ἤνοιξαν τὰς θύρας εἰς τὸν ἐπακολουθήσαντα πλοῦτον. Τὸ ἐπίτευγμα ἀπῆται θάρρος, προσπάθειαν ἐλ-

πίδα, πίστιν, ἀγάπη. Καί πάντα ταῦτα εἰσεχώρησαν εἰς τὴν ζωὴν τῶν ἀποίκων· διὰ τὴν δύνηθον τὴν ἀντιμετωπίσων ἀντιξόους συνθήκας καὶ τὴν ποδηγετήσων ἀνυπερβλήτους καταστάσεις. Οὕτω, προέκυψε καὶ ἡ σκέψις τῶν νομομαθῶν Ἀμερικανῶν David Dudlen Field (1805 - 1894) καὶ Edward Living San (1764 - 1836).

Ἐάν ἡ Γραφή ὁμιλεῖ περὶ τοῦ «αὐξάνεσθε καὶ πληθύνεσθε» τοῦτο ἔπρεπε νὰ τεθῆ εἰς ἐφαρμογὴν καὶ πρὸς τοῦτο ἀνάγκη ἦτο ἡ ὀργάνωσις μιᾶς κοινωνίας.

Ἡ παθητικότης ἐναντι τῶν νόμων τῆς φύσεως ὡς οὗτοι ἐδημιουργήθησαν ὑπὸ τοῦ Δημιουργοῦ δὲν ἰκανοποιεῖ τὸ προτεσταντικὸν πνεῦμα, τὸ ὁποῖον ἀντεστρατεύθη διὰ τὴν δώση εἰς τὰ ἄτομα τὴν πρωτοβουλίαν νὰ συγκρουσθῆ διὰ τῆς θελήσεώς του μετὰ τὸ φυσικὸν περιβάλλον. Οὕτω, προέκυψαν φιλελεύθερα ἰδέαι, ἀτομικὴ πρωτοβουλία, ἰδιωτικὴ ἐπιχείρησις, ἐμπόριον. Ἡ ἀποικιστικὴ ἐξάπλωσις προσέδιδε καὶ νέαν δραστηριότητα εἰς τὴν Νέαν Ἠπειρον. Ἕλληνοι ἐγκατεστάθησαν εἰς διάφορα μέρη τῆς Βορείου Ἀμερικῆς, Γάλλοι εἰς τὴν μεγάλην λίμνην καὶ Mississippi, οἱ Ἴσπανοὶ ἐκυριάρχουν τοῦ κόλπου καὶ τοῦ Μεξικοῦ, τὸ δὲ 1741 ἔκαμαν τὴν ἐμφάνισιν των διὰ τῆς Ἀλάσκας.

Τὸ 1697 ὑπεγράφη ἡ συνθήκη μεταξὺ Γάλλων, Ἀγγλων, Ἰσπανῶν καὶ Ὀλλανδῶν, ἐνῶ ἰσχυρότεροι ἦσαν οἱ δύο πρῶτοι.

Τὸ 1702 ἐξέσπασεν ὁ πόλεμος τῆς Ἰσπανικῆς Διαδοχῆς ἢ ὁ πόλεμος τῆς Βασιλείσεως Ἀννης κατ' ἐκφρασιν τῶν ἀποικιστῶν, διὰ τὴν ἀκολουθήσων συγκρούσεις μεταξὺ Γάλλων καὶ Ἀγγλων εἰς Καναδῶν, ἐνῶ ἡ συνθήκη τῆς Οὐτρέχτης (1713), παρ' ὅλον ὅτι ἀφεώρα εἰς τὴν Εὐρώπην εἶχε τὰς ἐπιπτώσεις τῆς καὶ ἐπὶ τῆς Ἀφρικῆς.

Ὁ πόλεμος τῆς Αὐστριακῆς διαδοχῆς ἢ τοῦ Βασιλέως Γεωργίου (1745), ὡς ἐκλήθη ὑπὸ τῶν ἀποίκων, ἦτο ἡ ἀρχὴ τῆς ἰσχύος τῶν Ἀγγλων ἐναντι τῶν Γάλλων εἰς τὸ τέλος ὅμως καὶ οὗτοι ἠττήθησαν ὑπὸ τῶν ἀποίκων.

Ἐνταῦθα ὁ Woodruff προβαίνει εἰς ἱστορικὴν ἐξιστόρησιν τῶν πολιτικῶν γεγονότων καὶ ἐρχόμενος εἰς τὸν πόλεμον τῆς Ἀνεξαρτησίας λέγει ὅτι δὲν ὀφείλετο εἰς λόγους νομοθεσίας ἢ φορολογίας, δεδομένου ὅτι ἡ Μητρόπολις ἦτο διατεθειμένη νὰ συγκατανεύσῃ εἰς τὰς ἐπιθυμίας τῶν ἀποίκων καὶ νὰ συμβιβασθῆ μετὰ αὐτούς.

Τὸ αἴτιον λέγει ὁ Woodruff (σελ. 9) ἦτο ἡ ἐλευθερία. Ἡ κυριαρχία τοῦ στέμματος καὶ ἡ φορολογία ἐπὶ τοῦ μοχθοῦντος μικροκαλλιεργητοῦ καὶ τοῦ ἀναζητήσαντος τὴν θρησκευτικὴν ἐλευθερίαν, ὅπουδῆποτε καὶ ἐάν ἐξησκεῖτο, ἐξ ἀποστάσεως, εἴτε χωρὶς καταπίεσιν ἢ τὸν τυραννίαν. Καὶ τὸ περίεργον εἶναι, λέγει ὁ Woodruff, ὅτι μία μικρὰ μειοψηφία ἐπεβλήθη τῆς πλειοψηφίας εἰς ἓνα πόλεμον, ὁ ὁποῖος προὔπηρξε τῆς Γαλλικῆς Ἐπαναστάσεως, ἥτις ἐδημιούργησε φυγὴν ἀντιφρονούντων πολὺ μικροτέρων ἐκείνης τοῦ πολέμου τῆς Ἀνεξαρτησίας. Οἱ καπιταλισταὶ πουριτανοὶ ἐπεβλήθησαν τῶν μεγαλογαιοκτημόνων νομιμοφρόνων καὶ αὐτὸ ἦτο τὸ ἀποτέλεσμα τῆς ἐπαναστάσεως τῶν ἀποίκων. Ἡ πολιτικὴ θεωρία τῆς Διακηρύξεως τῆς Ἀνεξαρτησίας ἀντιπροσωπεύει τὸ πνεῦμα τοῦ John Locke εἰς ὅλην του τὴν ἔκτασιν καὶ ἀπεικονίζεται εἰς τὸ Σύνταγμα τῆς Philadelphia (1787).

Ἡ ἐπανάστασις ἐκεῖνη ἀπέβλεπεν εἰς τὴν ἐξάπλωσιν τῶν ἰδεῶν τῆς ἐνότητος, ἀδελφότητος καὶ ἐλευθερίας ἀλλὰ δὲν διεδόθη, αἱ συνήθηκα ἀφ' ἐνὸς αἰτίνας ἐκυριάρχουν, ἡ ἀντίδρασις τῶν Ἀγγλῶν, ὁ διαφορισμὸς αὐτῆς τῆς Ἀμερικῆς μεταξὺ μεγαλοκτημῶνων καὶ καπιταλιστῶν καὶ ἡ ἐκραγεῖσα Γαλλικὴ Ἐπανάστασις ἄφησαν τὴν τιμὴν ταύτην εἰς τὴν δευτέραν, μολονότι ἦτο περισσότερον αἱματηρὰ ὅπως καὶ ἡ Ρωσικὴ ἀπὸ τὴν Ἀμερικανικὴν (σελ. 11). Τοιαύτη ὑπῆρξεν ἡ Ἀμερικανικὴ Ἐπανάστασις τὴν ὁποίαν ὁ Condorcet ἐχαρκτήρισεν ὡς παράδειγμα διὰ τὴν ἐξέγερσιν τοῦ Γαλλικοῦ Λαοῦ (1786), ἐνῶ οἱ Bovers εἰς Νότιον Ἀφρικὴν ἀνεζήτησαν τὴν ἐγκαθίδρυσιν παρομοίου Κράτους ἐπηρεασθέντες ἀπὸ τὴν Ἀμερικανικὴν Ἐπανάστασιν.

Τὸ ἐπαναστατικὸν δημοκρατικὸν πνεῦμα ἐξεφράσθη εἰς Ἀμερικὴν μὲ τὴν πένναε τοῦ Benjamin Franklin καὶ τὴν τοῦ Tocqueville, ὁ ὁποῖος ριζοσπαστικότερος παρετήρησε τὴν ἐκ τοῦ ἐκβιομηχανισμοῦ καὶ τοῦ πλοῦτου προκληθεῖσαν ἀντινομίαν, ὥστε τὴν ὑπὸ τοῦ Jefferson καὶ ἄλλων ἰσότητα τῆς ἀγροτικῆς λαοκρατικῆς δημοκρατίας τῆς ἐπαναστάσεως νὰ τὴν διαδεχθῆ ἡ νέα ἀριστοκρατία τοῦ πλοῦτου (σελ. 12). Ἡ ἀμερικανικὴ ὁμως ἐπιρροή, ὑπὸ τὴν προοδευτικὴν μορφήν τῆς ἐπηρεάσε μίαν σειρὰν χωρῶν ὅπως ἡ Ἑλβετία, τὸ Βέλγιον, ἡ Νορβηγία, ὁ Καναδάς, καθὼς καὶ τὴν Ἐθνοσυνέλευσιν τῆς Κίνας τὸ 1912 καὶ τὸ Σύνταγμα τῶν Ἰνδιῶν τοῦ 1947. Ἐάν ὁμως ὑπῆρχαν ἐμποροκράται συγγραφεῖς ὡς οἱ Child, Davenant, Petty καὶ Mun οἱ ὁποῖοι μὲ τὸ ἐμπόριον εἰς τὴν Νέαν Ἠπειρον ἀνεζήτητον πηγὰς πλοῦτου, ἕτεροι ὡς οἱ Buffon Raynal, Abbé Pauw ὑπεστήριζαν ὅτι ὅλαι αἱ μορφαὶ ζωῆς θὰ ἐξηφανίζοντο εἰς τὸν Νέον Κόσμον, ὁ δὲ φυσιοκράτης Quesnay ἀνεζήτησε τὸν πλοῦτον καὶ τὴν εὐτυχίαν ἐκ τῆς μετὰ τῆς Ἀμερικῆς ἐμπορικῆς ἐπαφῆς καὶ τὸν ἐνετόπισε εἰς τὴν Γαλλικὴν γῆν, τὸ ἴδιον καὶ ὁ Βολταῖρος, ἐνῶ ὁ Abbé Roubaud τὸ 1775 δὲν ὑστέρησε εἰς ἀπαισιοδοξίαν διὰ τὰ ὠφελήματα ἐκ τοῦ μετὰ τῆς Ἀμερικῆς ἐμπορίου (σελ. 15).

Ἐν πάσῃ περιπτώσει ἔναντι τοῦ Ἀγγλικοῦ ρουμίου, τοῦ Γαλλικοῦ κονιάκ καὶ τοῦ Ὁλλανδικοῦ τζίν ἡ Ἀμερικὴ προσέφερε καὶ μίαν ἄλλην καταστρεπτικὴν ἀπόλαυσιν, τὸν καπνόν, συγχρόνως ὁμως διωχτεῦθη καὶ ὁ χρυσὸς καὶ ὁ ἄργυρος εἰς τεραστίας ποσότητας διὰ νὰ ἐπέλθῃ ἐπανάστασις τῶν τιμῶν καὶ οὕτω νὰ ἐφανισθῆ ὁ πρωτοφανὴς διὰ τὴν ἱστορίαν πληθωρισμὸς καὶ νὰ ἀνατρέψῃ τὴν οἰκονομικὴν διάρθρωσιν αἰώνων. Παραλλήλως ἡ θήρα τοῦ πλοῦτου καὶ τῶν πολυτίμων μετάλλων ἐδημιούργησε πολέμους καὶ θύματα, πλεον δὲ τῶν 20 ἑκατ. Ἰνδιάνων ἐθάθησαν εἰς Ἀμερικὴν. Ἡ Ἰσπανία ἀπώλεσε περίπου 8.000.000, ὥστε ἀπὸ τοῦ 1492 μέχρι τοῦ 1694 ὁ πληθυσμὸς τῆς νὰ ἐλαττωθῆ ἀπὸ 9 ἑκατ. εἰς 6 ἑκατ. ἀλλὰ καὶ ἡ Πορτογαλία, ἡ Ἀγγλία, ἡ Γερμανία καὶ ἡ Ὁλλανδία δὲν ὑστέρησαν εἰς θύματα καὶ οἱ Εὐρωπαῖοι μὲ τὴν σειρὰν τῶν ἔφεραν ἀσθενείας εἰς τὴν Ἀμερικὴν καὶ ἐξ αὐτῆς μετεδόθησαν ἄλλαι εἰς τὴν Εὐρώπην. Ὁ Woodruff ἀρῦεται ἐκ τῶν γραφομένων τοῦ Abbé Corneill Pauw πηγὰς διὰ νὰ ὑπογραμμίσῃ τὴν ἀνεξαρτησίαν τῆς Ἀμερικανικῆς σκέψεως ἀπὸ τὴν Εὐρωπαϊκὴν, τὴν διαφορὰν νοοτροπίας ἀλλὰ καὶ τὴν διάθεσιν τῆς Ἀμερικῆς νὰ προχωρήσῃ εἰς ἕνα ἰδικόν της μέλλον. Οὕτως ἡ Ἀμερικὴ ἐκλείσθη εἰς τὸ ἴδιον αὐτῆς ὄσρακον παρατηροῦσα τὸν Εὐρωπαϊκὸν ἰμπεριαλισμὸν μὲ περιέργειαν ἀγνοίας, δεδομένου ὅτι ὁ πόλεμος τῆς Ἀνεξαρτησίας

της έδημιούργησε ρίγος αντίιμπεριαλιστικής πολιτικής διά την κατάκτησιν άλλων λαών.

Είς τό Κεφάλαιον ΙΙ ό Woodruff άσχολεΐται με την «'Αμερικανικήν Αυτοκρατορίαν». Αρχίζει με τας διαμάχας των Ευρωπαϊκών δυνάμεων επί 'Αμερικανικού έδάφους και την προσπάθειαν των 'Αμερικανών να απαλλάξουν τό έδαφος της 'Ηπειρου από αυτούς. Έν συνεχείαι ό Woodruff αναφέρεται εις τούς Ναπολεοντείους πολέμους και την άνοδον της 'Αγγλίας, ένφ εις Μεξικόν ηρχισεν επίθεσις των Γάλλων κατά των 'Αμερικανών συμφώνως προς τό μήνυμα του Προέδρου Πολιτήν ΙΙ Μαΐου εις τό Κονγκρέσσον. Και ό Woodruff έν συνεχείαι μās παρουσιάζει τās εξελίξεις και την εξάπλωσιν της 'Αμερικανικής δημοκρατίας, ώστε εις διάστημα 85 έτών από 393.152 τ. μίλια, να άνέλθη ή έκτασις της εις 3.022.387 τετρ. μίλια, ένφ ή 'Αλάσκα προσέθεσε έτερα 586.408 (σελ. 27). 'Απαλλαγείσα των 'Ισπανών, Ρώσων, Γάλλων, 'Ολλανδών, ή 'Αμερικανική Συμπολιτεία, είχε να αντιμετώπιση ούχι πλέον ξένους αλλά την σύγκρουσιν αυτών τούτων των 'Αμερικανών μεταξύ των.

"Όταν εις τās 12 'Απριλίου 1861 τό Fort Sumter, εις τόν λιμένα του Charleston, έκυριεύθη, ή πρώτη ενέργεια του Lincoln ήτο να καλέση τούς 'Αμερικανούς υπό τὰ όπλα προς ύποστήριξιν της 'Ενώσεως. 'Αμέσως είκοσι δύο Πολιτεΐαι έσπευσαν να τεθούν υπό την ήγεσίαν του, ένφ 11 πολιτεΐαι ήνώθησαν έναντίον του. Και ένταύθα ό Woodruff προβαίνει εις περιγραφήν του διαχωρισμού μεταξύ Νοτίων Πολιτειών και Βορειών των πρώτων στηριζομένων εις την άριστοκρατίαν της γης, των δευτέρων εις την αναδεικνυομένην βιομηχανικήν και έμπορικήν τάξιν. Και ένφ ό Βορράς ειχεν αυξανόμενον αριθμόν Νέγρων, ώστε τό 1790 να άνέλθη εις τὰ 3/4 του εκατομμυρίου και τό 1890 εις 4 εκατ. και τούς αντιμετώπιζε ως πρόβλημα ούχι ευχάριστον, ό Νότος ήτο εκείνος ό όποιος την οικονομικήν του ζωήν συνέδεσε με την δουλείαν. Δι' ό και αι Βόρειαι Πολιτεΐαι δέν έπολέμησαν διά να άπελευθερώσουν τούς Νέγρους αλλά διά να υπερασπίσουν την 'Ενωσιν. Και προς άπόδειξιν του Ισχυρισμού του ό Woodruff παραθέτει έπιστολήν του Lincoln προς την New York Tribune την 22 Αυγούστου 1862. 'Η πολιτική του βάμβακος είχε τό άποτέλεσμά της, ώστε αι Νότιαι Πολιτεΐαι να θεωρηθούν ως έμπόλεμοι και ούχι ως επαναστάτριαι, και να τās αναγνωρίσουν ή 'Αγγλία, Γαλλία και Ρωσία μετά την διακήρυξιν της 'Αγγλίας περι ουδετερότητος (13 Μαΐου). 'Η διένεξις μεταξύ Βορρά και Νότου και ό πόλεμος μεταξύ τούτων ειχον τās διπλωματικές και οικονομικάς συνεπειας των έν Ευρώπη. Ούτως άνδειχθησαν αι βιομηχανΐαι έρίου, λίνου και σιδήρου, ναυπηγείων και εξοπλισμού, ένφ ή βαμβακοβιομηχανία υπελήφθη της δραστηριότητός της συνεπεία της έλαττώσεως εισαγωγής βάμβακος (σελ. 29). 'Εννοείται ότι ή 'Αγγλία διαβλέπουσα την Ισχήν του Βορρά προσεπάθησε να πλησιάση τόν Νότον και επ' αυτοϋ ήσαν ευγλωττοι οι λόγοι του Γλάδστωνος (1862). Δέν πρέπει, έξ άλλου, να λησμονώμεν, τονίζει ό Woodruff, ότι ή άρχουσα τάξις της 'Αγγλίας και της Γαλλίας και γενικώς της Ευρώπης ήτο πλησιεστέρα προς εκείνην του Νότου. Φυσικά εις τόν πόλεμον αυτών αι διάφοροι έξω-άμερικανικαι δυνάμεις άνεζήτησαν εξασφάλισιν των έμπορικών των συμφερόντων και βάσεις άνεφοδιασμού. Ούτως όταν τό 1871 έγένετο ή Συν-

θήκη τῆς Ουάσιγκτων, ἐτέθησαν αἱ ἀμερικανικαὶ ἀπόψεις ἐπὶ τῆς οὐδετερότητος καὶ τῶν καθηκόντων τῶν οὐδετέρων χωρῶν κατὰ τὴν διάρκειαν τοῦ ἐμφυλίου πολέμου (σελ. 33).

Καὶ ὁ Woodruff ἀφοῦ μᾶς ὁμιλεῖ περὶ Ἀμερικανῶν, νέων θρησκείων κ.λ.π. ἔρχεται νὰ ἐξετάσῃ τὴν Καλιφόρνιαν ἀναβιβάζων τὸν πληθυσμὸν τῆς μεταξὺ 1846 - 1952 εἰς 2.500.000 ψυχάς. Ἐν συνεχείᾳ μᾶς ὁμιλεῖ περὶ χρυσοῦ καὶ ἀργύρου, τὴν ἴδρυσιν τῆς Πολιτείας τοῦ Κολοράδο κ.λ.π. Ὁρη τῆς Καλιφορνίας βραχώδη ὄρη, Νεβάδα ἀποτελοῦν στόχους τῶν χρυσοθηρῶν. Πλὴν ὁμως τῶν χρυσορυχείων καὶ ὁ καταστροφικὸς πλοῦτος τοῦ Κάνσας καὶ τῆς Νεμπράσκα ἐπαρουσίασαν 5.500.000 ζῶα βόσκοντα εἰς πλουσίας βοσκὰς διὰ νὰ ἀκολουθήσουν κατόπιν τὴν ὁδὸν πρὸς Μίλβουκ, Κάνσας Σίτυ καὶ Σικάγον, ἐνῶ ἀνεδείχθησαν καὶ σχετικαὶ βιομηχαναί κρέατος εἰς Σικάγον, Σαϊντ Λούις, Κάνσας Σίτυ καὶ Ὁμάχα. Οὕτως ἠξήθησαν καὶ αἱ ἐξαγωγαὶ ἀπὸ 1897 - 1907 ἐκ τῆς τάξεως τῶν 19 ἑκατομ. bushels εἰς 197 ἑκατομ. καὶ εἰς βόειον κρέας ἀπὸ 7 ἑκατομ. εἰς 192 - 195 ἑκατομ. bushels.

Ὑπὸ τὰς ἀνωτέρω συνθήκας ἡ Νεμπράσκα ἐπληθύνθη καὶ οἱ κάτοικοι τῆς ἀνῆλθον τὸ 1570 εἰς 123.000 καὶ τὸ 1890 εἰς 1.000.000, ἐνῶ κατὰ τὴν αὐτὴν περίοδον τὸ Κάνσας σημειῶνει ἄνοδον, ἀπὸ $\frac{1}{8}$ τοῦ ἑκατομμυρίου εἰς 1.500.000 ψυχάς. Συγχρόνως ἀναδεικνύεται ἡ Ὀκλαχάμα καὶ μία σειρὰ πόλεις ἐντὸς αὐτῆς.

Ἀπὸ τῆς σελ. 41 καὶ ἐφεξῆς, ὁ Woodruff ἐξετάζει τὸ πρόβλημα τῶν αὐτοχθόνων Ἰνδιάνων καὶ ἀναφέρεται εἰς τοὺς μετ' αὐτῶν πολέμους μεταξὺ 1860 - 1900 ἀναφέρων τὰς μάχας τῆς New Ulm, Sand Creek, Wichita, Rosebud, Little Big Horn, Salt River Canyon, Wounded Knee κ.λ.π. (σελ. 42).

Ὁ 19ος ἀφορᾷ εἰς τὸν Ἰσπανο - Ἀμερικανικὸν πόλεμον διὰ νὰ λήξῃ μὲ νίκην τῆς Ἀμερικῆς καὶ προώθησιν τῆς εἰς τὸν ἰσθμὸν τοῦ Παναμᾶ.

Ἡ ἀπελευθέρωσις τῶν Φιλιππίνων καὶ ἡ ἀνεξαρτησία των οὐχὶ μόνον ἐσημαίνει τὴν ὑποχώρησιν τῆς Ἰσπανίας ἀλλὰ καὶ τὴν διαμόρφωσιν ἐνὸς νέου καθεστώτος εἰς τὸν Εἰρηνικόν.

Τὸ 1919 ὁ Wilson συμμετέσχεν εἰς τὴν Εἰρήνην τῶν Βερσαλλίων καὶ πρωτοστάτησε εἰς τὴν ἴδρυσιν τῆς Κ.Τ.Ε. Ὁ Β' Παγκόσμιος ἐσήμανε μεγαλυτέραν συμμετοχὴν εἰς τὰ πράγματα τοῦ κόσμου ἀπὸ μέρους τῶν Η.Π.Α., αἵτινες προσελάθησαν ἀπὸ τοῦ 1945 νὰ προσεγγίσουν τὴν Ρωσίαν μὲ διαφόρους μεθόδους, ἀρχῆς γενομένης μὲ τὰς παραχωρήσεις τοῦ Ρουσβελτ καὶ τὴν ἀλληλογραφίαν μεταξὺ Αἴζενχάουερ καὶ Ζούκοφ. Βέβαιον πάντως εἶναι ὅτι αἱ Η.Π.Α. ἀπέκτησαν ἀδιαφιλονίκητον ὑπεροχὴν εἰς τὸν Νέον Κόσμον καὶ τὸ ἱμπεριαλιστικὸν οἰκονομικὸν σύστημά τους κατὰ τὴν μαρξιστικὴν ὁρολογίαν ἐξεῖλιχθη ἀνὰ τὸν κόσμον (σελ. 47).

Εἰς τὸ Κεφάλαιον II «Οἱ Ἀμερικανοὶ εἰς ἓνα ἀντίθετον κόσμον», ὁ Woodruff ἀναφέρεται εἰς τὴν ἄνοδον τοῦ πληθυσμοῦ τῶν Η.Π.Α., κατὰ τὸ 1970 ἀριθμοῦντος 200 ἑκατ. ψυχάς ὀφειλόμενος εἰς τὴν ἐκ τοῦ Παλαιοῦ κόσμου πρὸς Ἀμερικὴν μετανάστευσιν μεταφερθειῶν ὑπὸ τῶν Εὐρωπαίων, τῶν τεχνῶν, τῶν γραμμάτων, τῶν ἐπιστημῶν, τῆς ἐμπορικῆς καὶ ἐπιχειρηματικῆς δραστηριό-

τητος και πρό πάντων τῆς ἀγάπης πρὸς τὴν ἐργασίαν καὶ ἀξιοποιήσεως τῆς νέας πατρίδος. Ἡ δουλεία ὑποχωροῦσα ἀπὸ τοῦ 1808 ἀνεκόπη κατὰ τὸν 19ον αἰῶνα (σελ. 51).

Μεταξὺ τῶν μεταναστῶν ἦσαν καὶ Κινέζοι καὶ Ἰάπωνες, τῶν πρώτων ἐπιθυμούντων νὰ ἀποκτήσουν οἰκονομικὴν εὐημερίαν καὶ νὰ ἐπιστρέψουν εἰς τὴν πατρίδα των, τῶν δευτέρων ἐπιθυμούντων νὰ διαμείνουν εἰς Η.Π.Α. μονίμως. Οἱ Ἕλληνες, οἱ Φινλανδοὶ καὶ Ἴταλοὶ ἔχοντες τὴν αὐτὴν νοοτροπίαν μὲ τοὺς Κινέζους ἀνεζήτησαν τὴν ἐπιστροφὴν των κατὰ 60 % εἰς τὴν παλαιὰν πατρίδα των, ἐνῶ διάφοροι ὀργανώσεις μεταναστεύσεως εἰς Νορβηγίαν καὶ Σουηδίαν ἐνίσχυσαν τὸ μεταναστευτικὸν τῶν ρεύμα (σελ. 54). Ἀπὸ τοῦ 1965 - 1970 ὁμως παρατηρεῖται καὶ ἔξοδος τῶν Ἀμερικανῶν, ἐνῶ ἔμποροι καὶ ἐπιχειρηματῆαι ἀπὸ τὸ τέλος τοῦ Β' Παγκοσμίου Πολέμου διατρέχουν τὸν κόσμον ἀνταλλάσσοντας προϊόντα, προβαίνοντες εἰς ἐπενδύσεις καὶ ἰδρύνοντες ἐπιχειρήσεις. Καὶ εἰς χώρας ὁμως καθυστερημένας ἢ ἐμφάνισις τοῦ Ἀμερικανοῦ προξένησε ἐρεθισμοὺς διὰ νὰ αὐξήσουν αἱ ἐργασίαι, νὰ ζητηθοῦν νέα προϊόντα καὶ νὰ ἀνακινηθῇ ἡ βιομηχανικὴ ἀνάπτυξις.

Ἡ κατὰ τὸν 18ον αἰῶνα ἄνοδος τῶν Προτεσταντῶν τῆς Ἀμερικῆς προσέδωσαν ἄθνησιν εἰς τὴν Οἰκονομίαν τῆς ἐνίσχυθείσαν διὰ τοῦ προοδευτικοῦ τούτου στοιχείου. Οἱ δὲ Ἀμερικανοὶ Προτεστάνται καὶ Καθολικοὶ ἱεραπόστολοι διελύθησαν ἀνὰ τὸν κόσμον καὶ δὴ εἰς τὰς καθυστερημένας χώρας καὶ τὴν χαώδη Ἀσίαν, ἰδίᾳ τὴν Κίναν, διὰ νὰ ἰδρῦσουν θρησκευτικὰς κοινότητας καὶ αὐταὶ ἐν συνεχείᾳ νὰ ἰδρῦσουν Πανεπιστήμια φέροντα τὰ ὀνόματα τῶν ἱεραποστόλων τούτων (σελ. 61). Ἐκτὸς τούτων μέλη τοῦ διοικητικοῦ μηχανικοῦ, τεχνικοῦ καὶ οἰκονομολόγου, ὡς ὁ Kemmeger, προσέφερον τὰς συμβουλὰς των ἐνῶ ἀνέμιχθησαν ἐνεργῶς εἰς τὴν μεταπολεμικὴν συγκρότησιν τῶν δημοκρατικῶν Πολιτευμάτων τῆς Ἰαπωνίας καὶ τῆς Γερμανίας (σελ. 63). Τὰ δὲ Γερμανικὰ καὶ Ἰαπωνικὰ καρτέλλα τῆς βιομηχανίας καὶ τῶν Τραπεζῶν σὺν τῷ χρόνῳ ὑπέστησαν τὴν ἀντιμονοπωλιακὴν ἀντίστασιν τοῦ Κράτους κατὰ τὸ πρότυπον τῶν Η.Π.Α. μὲ τὸν ἀντι-τράστ νόμον (σελ. 64).

Πέραν τῶν ἀνωτέρω οἱ Ἀμερικανοὶ τουρίσται κατέφυγον εἰς τὴν Εὐρώπην προσφέροντες τὰ δολλάρια των καὶ τὸν σεβασμὸν των πρὸς τὴν γηραιὰν Ἠπειρον, ὅπως οἱ Ἀραβες πρὸς τὴν ἱεράν των πόλιν Μέκκαν. Οὕτως ὑπολογίζεται ὅτι κατὰ τὸ 1970 οἱ Ἀμερικανοὶ τουρίσται ἀνῆλθον εἰς 1.310.000.000, ἐνῶ γενικῶς ὁ Ἀμερικανικὸς τουριστικὸς πληθυσμὸς ἀνῆλθεν εἰς 5.000 000 καὶ ἡ συμβολὴ του εἰς \$ 5.090.000.000 (σελ. 65). Πέραν τούτων αἱ Η.Π.Α. ἀποτελοῦν τὴν βᾶσιν μεγάλων στρατιωτικῶν συνασπισμῶν ὡς ὁ ΝΑΤΟ καὶ ὁ ΑΝΖΥΣ διὰ τὸ νότιον ἡμισφαίριον. Συγχρόνως οἱ Ἀμερικανοὶ διὰ τῆς μυστικῆς ὑπηρεσίας των ἀνέτρεψαν σειρὰν κυβερνήσεων εἰς Ἰράν (1914), Γουατεμάλαν (1914), Κούβαν (1961), Ἰνδονησίαν (1965) καὶ Χιλήν (1973). Δὲν ἐδίστασαν δὲ νὰ παρέμβουν εἰς Λίβανον (1958) καὶ Δομηνικανικὴν Δημοκρατίαν (1965) φυσικὰ ἀντιμετωπίσαντες αὐστηροτάτην κριτικὴν ἀπὸ μέρους φίλων καὶ ἀντιπάλων. Ἐν πάσῃ περιπτώσει ἡ Ἀμερικὴ προσεπάθησε νὰ ὑποστηρίξῃ τὰ συμφέροντά της κατὰ τὸν τρόπον της, ἐνῶ αἱ στρατιωτικαὶ δαπάναι της ἀνῆρχοντο κατὰ τὸ ἔτος 1970

εις \$ 81 δισεκατομ. Γενικῶς ἡ ἀνοδος τῶν Ἀμερικανῶν, ὁ πλοῦτος καὶ ὁ τεχνικὸς ἐξοπλισμὸς τῶν μὲ τὴν ἀποφασιστικότητά των ἐφόβησαν τὸν κόσμον ὅτι ὁ σκοπὸς τῶν ἦτο μετὰ τὸν πόλεμον τῆς Κορέας ἡ Παγκόσμιος κυριαρχία.

Ἀπὸ τοῦ 1945 ἤδη αἱ ΗΠΑ προσέφεραν περισσότερα τοῦ ἡμίσεος τῶν ἀναγκῶν τοῦ κόσμου εἰς κεφάλαια (σελ. 72) καὶ ὁ Woodruff εἰς τὸ σημεῖον αὐτὸ παραθέτει πίνακας λίαν διαφωτιστικούς ἐπὶ τῆς ἀμερικανικῆς διεισδύσεως κεφαλαίων ἀνά τὰς διαφόρους χώρας καὶ Ἡπείρους (σελ. 73 ἐπ.) διὰ τὰ σημεῖωσι ὅτι μόνον εἰς Αὐστραλίαν εἰσῆλθε μέχρι τοῦ 1972 τὸ ποσὸν τῶν \$ 800 ἑκατ. ἵνα γίνῃ ἐκμετάλλευσις τοῦ ἀνθρακος, σιδήρου, βωξίτου, χαλκοῦ, νικελίου, ἐνῶ τὸ 1970 αἱ ἀμερικανικαὶ ἐπιχειρήσεις εἰς αὐτὴν ἀνῆρχοντο εἰς 450 (σελ. 74). Ἡ εἴσοδος ὁμῶς τῶν ἀμερικανικῶν κεφαλαίων ἐσημειοῦν οὐχὶ μόνον ἐκβιομηχάνισιν καὶ ἀπασχόλησιν ἀλλὰ καὶ ἐκμετάλλευσιν πηγῶν πλοῦτου, διανοίξιν ὁδῶν (μεταφορᾶς) καὶ ὥθησε τὴν οἰκονομικὴν δραστηριότητα διαφόρων χωρῶν εἰς ὑψηλὰ ἐπίπεδα. Παρὰ ταῦτα ἡ μεγάλη οἰκονομικὴ κρίσις ἥτις ἐξέσπασε τὸ 1929 προεκάλεσε μεγάλην καταστροφὴν καὶ καθυστέρησιν εἰς τὴν Ἀμερικανικὴν Οἰκονομίαν. Αὕτη ὁμῶς ἀνανήψασα συνέχισε τὴν ἀνοδὸν τῆς μέχρι σήμερον, ὁπότε σημειοῦται ἡ ἐξῆς διείσδυσις τῆς Ἀμερικανικῆς Οἰκονομίας εἰς ἐπενδύσεις (1971) : Καναδᾶς \$ 24 δισ., Λατινικὴ Ἀμερικὴ \$ 15,8 δισ., λοιπαὶ χώραι \$ 18,6 δισ. (σελ. 82).

Μεταξὺ 1970 - 1971 αἱ ΗΠΑ ἤλεγχον οἰκονομικῶς τὸ 80 % τῶν εὐρωπαϊκῶν ἐπιχειρήσεων ὑπολογιστῶν, τὸ 90% τῶν μικροεπιχειρήσεων, τὸ 40 % τῶν ἐπιχειρήσεων αὐτοκινήτων, τὸ 50% τῶν βιομηχανικῶν παραγωγῆς ραδιοφῶνων, τὸ 65 % τῶν ἐπιχειρήσεων τηλεπικοινωνιῶν, τὸ 65 % τῶν ἐπιχειρήσεων ἀγροτικῶν μηχανῶν καὶ τὸ 45 % τῶν ἐπιχειρήσεων συνθετικοῦ ἐλαστικοῦ. Προσέτι αἱ ἄμεσοι Ἀμερικανικαὶ ἐπενδύσεις εἶναι ἀξιοσημείωτοι ἐπὶ τῆς Εὐρωπαϊκῆς βαρείας βιομηχανίας καὶ τῶν πετρελαιοχημικῶν τοιούτων (σελ. 83). Καὶ ὁ Woodruff παραθέτει πίνακας (V/A - V/E) οἱ ὅποιοι παριστάνουν τὰς ἀμερικανικὰς ἐπενδύσεις εἰς Γαλλίαν, Βρετανίαν, Καναδᾶν καὶ Αὐστραλίαν καὶ ἑτέρους πίνακας οἵτινες ἐμφαίνουσι ὅτι αὗται εἶναι περισσότεραι κατὰ ἕξ καὶ ἐπτὰ φορές τῶν ἐπενδύσεων (VI, XXI), ἐπὶ ΗΠΑ. Φυσικὰ ἡ τοιαύτη διείσδυσις τοῦ ἀμερικανικοῦ κεφαλαίου ἔτυχε βιαιότητος καὶ ἐπιθέσεις ἀπὸ μέρους ἐκείνων οἵτινες τὸ ἐξαπατήρησαν ὡς ἱμπεριαλιστικόν. Ἡ πολιτικὴ ἐπιρροὴ τῶν ΗΠΑ καὶ ἡ βιομηχανικὴ τῶν ἰσχύς, παραλλήλως μὲ τὴν αὐξήσιν τῶν ἐπενδύσεων τῶν εἰς τὸ ἐσωτερικὸν ἀπὸ μιᾶς πλευρᾶς ἀπετέλεσαν ἀπειλὴν διὰ τὴν Εὐρώπην, ἀπὸ τῆς ἄλλης ὁμῶς ἐνίσχυσαν τὴν οἰκονομίαν τῆς καὶ διηύρυναν τὰς ἀγορὰς τῆς.

Οἱ Ἀμερικανοὶ, λέγει ὁ Woodruff, σήμερον διαθέτουσι γίγαντας βιομηχανικούς, τὰς δὲ ἀνακαλύψεις τῶν Εὐρωπαϊῶν ἐπὶ τῆς διασπάσεως τοῦ ἀτόμου καὶ τὰς ἐφαρμογὰς τῆς ἀτομικῆς ἐνεργείας τὰς ἐφήρμοσαν εἰς ἑκτασιν, διότι οὗτοι ἐπίσης ἀπέκτησαν τὰς ἀστεροναυτικὰς γνώσεις, τὰς τεχνολογικὰς ἐφαρμογὰς καὶ τὰς χημικὰς ἀνακαλύψεις τῶν Εὐρωπαϊῶν πρὸς ὄφελός των (σελ. 85).

Ἀπὸ τοῦ 1918 ἄρχεται ἡ ἴδρυσις ἀμερικανικῶν Τραπεζῶν εἰς 16 χώρας τοῦ κόσμου καὶ κυρίως εἰς Εὐρώπην καὶ Νότιον Ἀμερικὴν. Μεταξὺ 1918 κα-

1939 αί Ἀμερικανικαί Τράπεζαι ἐξαπλοῦνται ἀνά τὸν κόσμον καὶ κατὰ τὸ τέλος τοῦ 1970 ἐγκαθίστανται εἰς 66 χώρας, ἐνῶ ὁ ἀριθμὸς τούτων ηὔξηθη μεταξὺ 1950 καὶ 1970 ἀπὸ 95 εἰς 536 μὲ κεφάλαια ἀπὸ 1950 μέχρι 1970, ἀντιστοιχῶς \$ 14.4 καὶ \$ 52.6 δις. (σελ. 87).

Ἐν συνεχείᾳ ὁ Woodruff ἐξετάζει τὰ Εὐρωπαϊκὰ δολλάρια, ἀναβιβάζει δὲ ταῦτα διὰ τὸ 1970 εἰς \$ 46 δις., ὥστε νὰ θεωρηθῆ ὑπὸ τινων ἢ ἀπειλῆ διὰ τὸ ἰσοζύγιον πληρωμῶν τῶν ΗΠΑ μὲ τὴν ἀναταραχὴν εἰς τὰ ἐκ χρυσοῦ ἀποθέματά των (Πίναξ Χ) καὶ νὰ ληφθῶσιν ἀπὸ τοῦ 1960 αὐστηρὰ μέτρα ἀνακοπῆς δολλαρίων πρὸς τὴν Εὐρώπην. Ἀποτέλεσμα τῆς πολιτικῆς ταύτης ἦτο ἐκ τῶν \$ 3.14 δις. ἐπενδύθεντων ἐπὶ ἰδιωτικῶν ἐπιχειρήσεων \$ 4 δις. νὰ ἐπιστρέψουν εἰς ΗΠΑ. Καὶ ὁ Woodruff συμπεραίνει ὅτι τὸ θέμα τῶν ἐπενδύσεων δὲν λύει τὸ πρόβλημα τῶν ὑποαναπτύκτων χωρῶν. Διότι τοῦτο δὲν ἀφορᾷ μόνον εἰς τὰ κεφάλαια ἀλλὰ καὶ εἰς τὰς δυνατότητας ἐνὸς λαοῦ, τὴν παράδοσίν του, τὴν Ἱστορίαν του καὶ τὸ περιβάλλον του.

Εἰς τὸ Κεφάλαιον V ὁ Woodruff ἐξετάζει τὴν ἐπίδρασιν τῆς Ἀμερικανικῆς Τεχνολογίας, ἥτις μὲ τὴν ἔκρηξιν τοῦ πολέμου κατὰ τῶν Ἀγγλων (1775) συνεχῶς προσδεύει διὰ νὰ ἐμφανισθῶσιν οἱ Foulton, Franklin, Evans, Thompson, Bowdoin, Rush, Eaton, Wilson, Saint Thimonnier, Hunt, Howe, Lowell, Wovubury, Dick, Morse, Mecorimick, Coodyear, Porter Allen, Corllis, Bell, Norton, Gibes, Edisson κ.ἄ., νὰ ἰδρυθοῦν ἡ Philosophical Society (1743), The American Academy of Arts and Sciences (1780) καὶ ἡ American Academy of National Sciences (1812) (σελ. 112 κ. ἐπ.).

Αἱ ΗΠΑ εἶναι ἐκεῖναι αἵτινες ἀπὸ τοῦ 1914, τεχνολογικῶς ἐτέθησαν ἐπι-κεφαλῆς τοῦ κόσμου, ὡς ἄλλοτε ἡ Μ. Βρετανία κατὰ τὴν πρώτην βιομηχανικὴν Ἐπανάστασιν. Δὲν πρέπει νὰ λησμονῶμεν ἐπίσης τὰς νεωτεριστικὰς ἐφαρμογὰς εἰς τὴν παραγωγὴν μὲ τὰς ἐμπνεύσεις τῶν Frederick W. Taylor καὶ Henry Ford.

Δὲν πρέπει ὡσαύτως νὰ μὴ παραγνωρίζωμεν τὴν μετὰ τὸν Β' Παγκόσμιον Πόλεμον βράβευσιν μὲ τὸ Nobel τῆς Φυσικῆς τοῦ Α. Milikan κ.ἄ. Μὲ τὴν πρόοδον ταύτην ἡ παραγωγὴ ηὔξηθη καὶ τὸ G.N.P. ηὔξηθη ἀπὸ \$ 324 δις. τὸ 1948 εἰς \$ 529 δις. τὸ 1962 καὶ πλέον τὸν £ 789 τὸ 1972 30 % τοῦ παγκοσμίου G.N.P. Τὸ 1972 πάντως εἰς τὴν παραγωγὴν χάλυβος αἱ ΗΠΑ παραχωροῦν τὴν πρώτην θέσιν εἰς τὴν Ε.Σ.Σ.Δ., ἥτις παράγει 140 ἐκ. τόνους ἔναντι 133 τῶν ΗΠΑ (σελ. 124).

Ἡ ἐκβιομηχάνισις τῶν ΗΠΑ ὅμως ὑπῆρξεν ἀλματώδης, ἐνῶ τὸ 1799 τὸ 40 % τοῦ ἐθνικοῦ εἰσοδήματος προήρχετο ἐκ τῆς γεωργίας, τὸ 1970 τοῦτο ἀφεῶρα μόνον εἰς 3 %, ἐνῶ τὸ 5 % τοῦ πληθυσμοῦ εἰργάζετο εἰς ἀγροτικὰς ἀπασχολήσεις.

Ὅσον ἀφορᾷ εἰς τὸ πετρέλαιον ὅμως ἡ μεγάλη βιομηχανικὴ παραγωγή, αἱ παντοειδεῖς ἀνάγκαι καὶ δὴ κινήσεως παρουσιάζουν δυσχέρειαν διὰ τὰς ΗΠΑ, αἵτινες μολονότι παρᾶγουν 11,2 δισεκατομ. βαρέλια ἡμερησίως, ἡ ἀνάγκη καταναλώσεως εἶναι 17,4 ἑκατ., ἐνῶ ἡ ΕΣΣΔ παράγει 8,6 ἐκ. καὶ καταναλίσκει μόνον 7,6 ἑκατ. Οὕτως ὁ ἀμερικανικὸς κολοσσὸς προεκάλεσε καὶ ἀντιδράσεις μεταξὺ τῶν συμμάχων του, ὡς αἱ ἐπικρίσεις τοῦ Harold Wilson, τοῦ Charles de Gaulle καὶ τοῦ Franz Joseph Strauss.

Ἡ ἐπέκτασις τῆς ἀμερικανικῆς βιομηχανικῆς μηχανῆς ἐκτίθεται ὑπὸ τοῦ Woodruff εἰς τοὺς πίνακας IV (τμήματα A - D.), V καὶ V/D.

Εἰς τὸ Κεφάλαιον VI, ἐπιγραφόμενον «Ἡ Ἀμερικανικὴ συμβολὴ πρὸς κατάκτησιν τῶν ἀποστάσεων, ὁ Woodruff, μᾶς ὀμιλεῖ κατ' ἀρχὴν διὰ τὸ πλοῖον Columbia 213 τόννων, τὸ ὁποῖον τὸ 1970 ἐπέστρεψεν εἰς τὴν Βοστώνην ἀφοῦ ἤδη εἶχεν πραγματοποιήσει τὸν γύρον τοῦ κόσμου, ἐνῶ ἡ Συνθήκη τοῦ Sawtrip τὸ 1974 ἐνομιμοποίησε τὸ ἀμερικανικὸν ἐμπόριον μὲ τὴν Βρετανικὴν Ἰνδία (σελ. 131).

Αἱ ΗΠΑ, ἤδη ἀπὸ τοῦ πολέμου μὲ τὴν Ἀγγλίαν τοῦ 1812, ἀπέδειξαν τὰς δυνατότητας τὰς ὁποίας θὰ εἶχον εἰς τὴν θάλασσαν.

Ἐν συνεχείᾳ ὁ Woodruff ἀναφέρεται εἰς τὰς ἐξελίξεις τῶν ἀμερικανικῶν λιμένων καὶ πλοίων, ἅτινα συνεχῶς ἐβελτιώοντο καὶ ἐβράχυναν τὰς ἀποστάσεις. Τὸ πρῶτον πλοῖον τύπου Clipper τὸ «The Rainbow» (750 τόννων) ἐναυπηγήθη εἰς Νέαν Ὑόρκην τὸ 1645, ἐνῶ τοῦ ἰδίου τύπου πλοῖα συνεχῶς ἐκέρδιζαν εἰς ταχύτητα καὶ ἐκτόπισμα (σελ. 133 καὶ ἐπ.).

Οἱ Ἀμερικανοὶ συνέβαλον ἐπίσης μὲ τὴν ἐπιστημονικὴν τὴν ἐργασίαν ἐπὶ τῆς ναυπηγικῆς μὲ σχετικὰς ἐκδόσεις ὡς τὸ Columbia Ready Reckoner τοῦ John Fitch (1743 - 1798), The New American Practical Navigator, δημοσιευθὲν τὸ 1802 ὑπὸ Nathaniel Bowditch, τὸ Tritsummarm and Naval Architecture (1850) τοῦ John Willis Griffiths (1809 - 1882). Τὸ The Physical Geography of the Sea (1855) τοῦ Matthew Fontaine Maury (1806 - 1879), ὁ ὁποῖος ἐβοήθησε Ἀμερικανούς καὶ Βρετανούς ἐφοπλιστὰς νὰ ἀποταμιεύουν \$ 12.000.000 ἑτησίως (σελ. 135).

Ἦτο τοιαύτη ἡ ἐξέλιξις τῆς ἰστιοφόρου ναυτιλίας εἰς τοὺς Ἀμερικανούς, μᾶς λέγει ὁ Woodruff, ὥστε οὗτοι παρημέλησαν τὴν ἐφαρμογὴν τοῦ ἀτμοῦ καὶ τὰς χρήσεις τοῦ σιδήρου εἰς τὴν ναυπήγησιν. Οὕτως ἐνῶ ὁ Robert Fulton ἦτο ἐν κοινὸν πλέον ὄνομα εἰς ὄλους τοὺς Ἀμερικανούς οὗτοι δὲν ἐφήρμοσαν τὴν ἐφεύρεσίν του, ὥστε τὸ πρῶτον πλοῖον τοῦ North River, κατόπιν γνωστὸν ὡς Clermon (17 Αὐγούστου 1807) νὰ πλεύσῃ εἰς τὸν Hudson χωρὶς ὁμως καὶ νὰ μεταφερθῇ ἐπαναστατικὰ ἢ ἐφεύρεσις αὕτη ἀμέσως εἰς τὴν θάλασσαν.

Ἐν συνεχείᾳ ὁ συγγραφεὺς μᾶς ἀναφέρει τοὺς πρώτους Ἀμερικανούς ἐφοπλιστὰς ὡς οἱ Nicholas J. Roosevelt (1767 - 1854), Henry M. Shreve (1785 - 1851) τῶν ὁποίων τὰ τροχόπλοια διήνουν ποταμίας ἀποστάσεις. Δὲν παραλείπει δὲ νὰ ἀναφερθῇ καὶ εἰς τὰς λιμναίας συγκοινωνίας καὶ τὴν διάνοιξιν διωρύγων, παραθετων συγχρόνως στοιχεῖα τῆς ἀναπτύξεως τῆς Ἀμερικανικῆς ναυτιλίας, ἧς ἡ χωρητικότης τῶν πλοίων ηὔξηθη τὸ 1851 εἰς 3,7 ἑκατομ. τόννους ἐνῶ τὰ κέρδη ἀπὸ 14 % ἀνήλθον εἰς 28 % (σελ. 137). Πλὴν τούτων ὁ Woodruff μᾶς πληροφορεῖ ὅτι τὰ κόμιστρα ἠλαττώθησαν ἐντὸς 7 ἐτῶν καὶ δὴ μετὰ τὸ 1850 καὶ 1857 ἀπὸ \$ 60 τὸν τόννον εἰς \$ 7.50. Μὲ τὴν ἔκρηξιν ὁμως τοῦ ἐμφυλίου πολέμου (1861) τὸ συνολικὸν ἐκτόπισμα τῶν πλοίων τῆς Ἀμερικῆς ἠλαττώθη. Ἐξ ἄλλου μεταξὺ 1850 καὶ 1913 παρατηρεῖται κάμψις εἰς τὸν ρυθμὸν ἀνόδου τῆς Ἀμερικανικῆς Ναυτιλίας διότι οἱ Ἀμερικανοὶ ἀπέδιδαν βασικὴν σημασίαν εἰς τὴν ἐνδοχώραν καὶ τὴν παράκτιον ναυσιπλοΐαν. Οὕτω τὸ 1914 ἡ Ἀμερικὴ ἀπὸ πλευρᾶς ναυτιλίας ἐξηρτάτο ἐκ τῶν ἄλλων Ἐθνῶν.

Ἀπό τῆς κηρύξεως ὁμως τοῦ Α΄ Παγκοσμίου Πολέμου ὁ ρυθμὸς τῆς ἀναπτύξεως τῆς Ἀμερικανικῆς Ναυτιλίας αὐξάνει μὲ τεράστια ἄλματα, ὥστε τὸ 1950 νὰ ἀνέλθῃ ἡ συνολικὴ χωρητικότης τῶν πλοίων τῆς εἰς 19.154.000 τόνους. Τὸ 1960 ὁμως ἔχομεν πῶσιν εἰς 14.757.000 τόνους καὶ τοῦτο διότι καὶ μέχρι τοῦ 1970 οἱ Ἀμερικανοὶ ἐφοπλισταὶ χρησιμοποιοῦν ξένην σημαίαν εἰς τὰ πλοῖα τῶν πρὸς ἀποφυγὴν φορολογίας. Τὸ 1954 ἡ Ἀμερικὴ καθεῖλκυσε τὸ πρῶτον ἀτομικὸν ὑποβρύχιον, τὸ «Ναυτίλος», καὶ τὸ 1959 τὸ πρῶτον ἀτομικὸν ἐμπορικὸν πλοῖον «Ἀβάνα» (σελ. 140).

Ὅσον ἀφορᾷ εἰς τοὺς σιδηροδρόμους παρατηρεῖται ἡ ἐπαναστατικὴ ἐφαρμογὴ τοῦ συγκοινωνιακοῦ τούτου μέσου, ὥστε τὸ 1831 ἡ Ἀμερικὴ νὰ διαθέτῃ τὰς μακροτέρας σιδηροδρομικὰς γραμμὰς τοῦ κόσμου. Ἐνταῦθα δὲ ὁ συγγραφεὺς ἀναφέρει καὶ τὴν περίφημον ἀτμομηχανὴν Best Friend of Charleston, συλλήψεως καὶ κατασκευῆς Ἀμερικανικῆς. Ἐκτοτε προσετέθησαν χιλιάδες μιλίων σιδηροδρομικαὶ γραμμαὶ διὰ νὰ ἐνωθῶσι τὰ διάφορα μέρη τοῦ κράτους ἀπὸ τοῦ Ἀτλαντικοῦ μέχρι τοῦ Εἰρηνικοῦ. Οὕτω καὶ ἡ πρὸς Δυσμὰς μετανάστευσις ἐβοηθήθη διὰ νὰ ἀναδυθῶσιν πόλεις, γατὰ νὰ τύχουν ἐκμεταλλεύσεως καὶ ὁ μόχθος τῶν Ἀμερικανῶν νὰ καλύψῃ τὴν ἐπιφάνειαν τῆς ἐπικρατείας τῶν ΗΠΑ. Καὶ ναί μὲν, παρατηρεῖ ὁ Woodruff, αἱ ἀγγλικαὶ ἀτμομηχαναὶ εἶχον εἰσαχθῆ εἰς τὴν Ἀμερικὴν ἀπὸ τοῦ ἔτους 1829, ὁμως τελειότεραι τούτων ἐνεφανίσθησαν εἰς Νέαν Ὑόρκην, Φιλαδέλφειαν, Νέαν Ἰερσέην καὶ Μασσαχουσέτιν. Ἡ τοιαύτη τελειότης τῶν ἀμερικανικῶν ἀτμομηχανῶν (τῶν William Morris καὶ Matthias Baldwin) δὲν ἄφησεν ἀσυγκίνητον τὴν Εὐρώπην, ἥτις ἐπρομηθεύθη τὰ ἐπιτεύγματα ταῦτα τοῦ ἀμερικανικοῦ δαιμονίου. Ἐπίσης καὶ ὁ Καναδᾶς καὶ ἡ Νότιος Ἀμερικὴ ἔσπευσαν νὰ ἐπωφεληθῶσιν τῶν ἀμερικανικῶν τελειοποιήσεων.

Ἀναφορικῶς μὲ τὰς ἐπικοινωνίας, ὁ Woodruff λέγει, ὅτι ναί μὲν ὁ Samuel Finley Breese Morse (1791 - 1872) ἦτο ἐκεῖνος ὁ ὁποῖος προώθησε καὶ ἐφήρμοσε τὴν μέθοδον τοῦ τηλεγράφου, ὁμως ἡ ἰδέα τοῦ ἠλεκτρικοῦ τηλεγράφου προήλθεν ἐξ Εὐρώπης. Ἐν πάσῃ περιπτώσει ὁ κῶδιξ Morse καὶ τὸ σύστημά του ἐξηπλώθησαν ἀπὸ τοῦ 1860 εἰς ὀλόκληρον τὴν Ἀμερικὴν, ὁ δὲ Cyrus West Field (1819 - 1892) ἐτελειοποίησε τὸ σύστημα τοῦτο.

Ἐκτοτε τὸ ραδιόφωνον, τὸ τηλέφωνον, ὁ κινηματογράφος, ἡ τηλεόρασις, κατέκτησαν τὴν Ἀμερικὴν ἀλλὰ καὶ αἱ εἰς αὐτὴν ἰδρυθεῖσαι ἑταιρεῖαι ἔσπευσαν νὰ ἐπεκταθῶσι καὶ ἐκτὸς αὐτῆς.

Πέραν τῶν ἀνωτέρω ἡ Ἀμερικὴ εἶναι ἡ χώρα τοῦ αὐτοκινήτου, τὸ 1952 τὰ $\frac{3}{4}$ τῆς παγκοσμίου παραγωγῆς αὐτοκινήτων καὶ τὸ $\frac{1}{2}$ τῶν λεωφορείων καὶ τρακτέρ ἀφοροῦν εἰς τὰς ΗΠΑ, ἐνῶ ἡ Ἀσία διαθέτει μόνον τὸ $\frac{3}{100}$ τῆς παγκοσμίου παραγωγῆς τοιούτων μέσων. Οὕτως ὀλόκληροὶ αὐτοκρατορίαὶ παραγωγῆς αὐτοκινήτων ὡς αἱ τῶν General Motors, Ford καὶ Chrysler ἀνέλαβον νὰ ἐφοδιάσουν τὸν κόσμον.

Καὶ νὰ λάβῃ κανεὶς ὑπ' ὄψιν ὅτι αἱ ἑταιρεῖαι αὗται ζητοῦν μέταλλα, πρέσσοι, ἐργαλεῖα, ἐλαστικά, πετρέλαιον, χρήματα, κλπ. πρὸς παραγωγὴν τῶν αὐτοκινήτων, ὅπερ σημαίνει ἀπασχόλησιν χιλιάδων ἀνθρώπων καὶ ἐπενδύσεις ἑκατομμυρίων δολλαρίων ἐντὸς καὶ ἐκτὸς τῶν ΗΠΑ (σελ. 146). Αἱ πολυεθνικαὶ

έταιρειαί αΐτινες προέρχονται ἐκ τοῦ κλάδου τούτου τῆς παραγωγῆς ἔχουν τεραστίαν ἐπίδρασιν εἰς τὴν ζωὴν τῶν ἀνθρώπων καὶ τὴν μεταξύ των ἐπαφὴν.

Δὲν εἶναι ὅμως μόνον ἡ Ἀμερικανικὴ συμβολὴ περιορισμένη εἰς τὸν χερσαῖον καὶ τῶν ὑδάτινον χώρον ἀλλὰ καὶ εἰς τὸν ἀέρα καὶ τὸ διάστημα.

Ἀπὸ τοῦ 1903 ἄρχεται ἡ προσπάθεια τῶν ἀδελφῶν Wright καὶ συνεχίζεται τὸ 1905 διὰ νὰ πετάξουν 24 μίλια ἐντὸς 38 λεπτῶν (σελ. 147).

Τὸ 1935 ὁ Εἰρηνικὸς Ὤκεανὸς καὶ τὸ 1939 ὁ Ἀτλαντικὸς εἶχον γεφυροποιηθῆ ἀπὸ τὴν Pan American Airline Company καὶ τὸ 1950 αἱ ΗΠΑ ἐτέθησαν ἐπὶ κεφαλῆς τῶν ἀεροπορικῶν ἐπιχειρήσεων. Καὶ εἶναι ἀληθές ὅτι μολονότι μετὰ τὴν λῆξιν τοῦ Β' Παγκοσμίου Πολέμου αἱ ΗΠΑ εὐρέθησαν ὑπὸ τὴν ἀπειλὴν τῆς Βρεττανικῆς ἐμπορικῆς ἀεροπορίας, ὅμως ἀπὸ τοῦ 1960 ἔφθασαν εἰς τοιοῦτον ὕψος ἐργασιῶν, ὥστε νὰ κατέχουν τὴν μερίδα τοῦ λέοντος εἰς τὸ παγκόσμιον δίκτυον τῶν ἀεροπορικῶν συγκοινωνιῶν. Τὴν 31 Ἰανουαρίου 1958, 4 μῆνας μετὰ τὴν ἐκτόξευσιν τοῦ Σπούτνικ I ὑπὸ τῶν Ρώσων, οἱ Ἀμερικανοὶ ἐξηκόντιζαν τὸν ἰδικόν των καὶ τὴν 20ὴν Ἰουλίου 1969 ὁ Neil Armstrong κατέκτα τὴν Σελήνην. Οὕτως διηνοίγει νέα περίοδος εἰς τὴν ἀνθρωπότητα, μετὰ τὴν θαλασσίαν. Μεσογειαικὴν θὰ ἐλέγαμεν ἡμεῖς, τὴν ὠκεάνειον, καὶ τὴν τῶν αἰθέρων ἢ διαστημική. Οὐδέποτε ὅμως εἰς τὴν ἱστορίαν συνεκλονίσθη ἡ ἀνθρωπότης ἀπὸ συγκινήσιν λόγῳ τῆς κατακτήσεως τῶν ἀποστάσεων, ἔτι καὶ ὅταν ὁ Κολόμβος ἀπεβιβάζετο εἰς τὸ San Salvador ὅσον ὅταν ὁ Ἀμερικανὸς ἀστροναύτης ἐβάδιζε εἰς τὸ ἔδαφος τῆς Σελήνης. Ἀπὸ τοῦ 1961 μέχρι τοῦ 1970 ἔδαπανήθησαν 41 δισ. δολῶρια καὶ δὴ οὐχὶ διὰ τὴν κατάκτησιν τοῦ διαστήματος ὑπὸ τοῦ Ἔθνους, ἐφ' ὅσον τοῦτο εἶναι ἀδύνατον, ἀλλὰ ἀπὸ τὸν ἀνθρωπον ὡς λογικὸν εἶδος τοῦ πλανήτου μας. Καὶ ἡ κατάκτησις αὕτη ἢ ὅποια ἄφησεν ἐκπληκτον τὴν ἀνθρωπότητα ἐγινε μετὰ τὴν συμβολὴν τοῦ ἀμερικανικοῦ οἰκονομικοῦ κολοσσοῦ καὶ τῆς γιγαντιαίας ἐξελίξεως τῆς ἀμερικανικῆς τεχνολογίας.

Τὸ Κεφάλαιον VII «Ἡ Ἀμερικὴ καὶ ὁ κόσμος τοῦ ἐμπορίου» ἀναφέρεται ἰδιαιτέρως εἰς τὸ Ἀγγλοαμερικανικὸν ἐμπόριον, τὸ ὁποῖον διὰ τοὺς Ἀμερικανούς, πλὴν τῆς Καρολίνας, ἦτο παθητικὸν μεταξύ 1761-1760. Ὁ ἀμερικανικὸς καπνὸς ἦτο ἀντικείμενον ἐκτεταμένου ἐμπορίου, ὡς ἐπίσης ἀπὸ τὸ τέλος τοῦ 18ου αἰῶνος καὶ ὁ βάμβαξ, ὁ ὁποῖος παρήγετο κατὰ τὸ τέλος τοῦ 18ου αἰῶνος (σελ. 152). Ὁ Woodruff ἐνταῦθα δὲν παραλείπει νὰ ἀναφερθῆ εἰς μίαν σειρὰν προϊόντων τὰ ὁποῖα ἡ Ἀμερικὴ εἰσήγαγε καὶ ἐξήγαγε μετὰ τοῦ μετὰ τῶν ἄλλων ἐμπορίου, καὶ δὴ μετὰ τὴν Ἀγγλίαν. Ἐπίσης ἀναφέρει τὸν Matthew Perry, ὁ ὁποῖος διήνοιξε τὴν ὁδὸν τοῦ ἐμπορίου μετὰ τῆς Ἰαπωνίας, ἐνῶ τὸ ἐμπόριόν της ἐπεξετάθη καὶ εἰς τὴν Ἀφρικὴν καὶ τὰς ἄλλας χώρας τῆς Μέσης Ἀνατολῆς καὶ τὴν Κίνα. Τὸ δουλεμπόριον ἀπετέλεσεν ἕτερον σκέλος τοῦ ἐμπορίου τὸ ὁποῖον ὅμως σὺν τῷ χρόνῳ ἔφθινε. Μόνον διὰ τὸ Texas ἀνελόγουν 15.000 Ἀφρικανοὶ δοῦλοι κατ' ἔτος, ἐνῶ ἡ τιμὴ ἑνὸς ὑγιοῦς νέου σκλάβου ἀνῆρχετο τὸ 1860 εἰς τὴν ἀγοράν τῆς Νέας Ὀρλεάνης εἰς \$ 1800. Γενικῶς τὸ ἀμερικανικὸν ἐμπόριον μεταξύ 1799 καὶ 1850 ἀνήλθεν ἀπὸ \$ 133 ἑκατομ. εἰς \$ 2 δισεκ. καὶ παρ' ὅλον ὅτι ἡ ἀμερικανικὴ βιομηχανία ἀνεπτύσσετο μεταξύ 1760 - 1860 αἱ ΗΠΑ ἐξηκολούθησαν νὰ ἐφοδιάζονται με βρεταννικὰ προϊόντα. Καὶ ὁ Woodruff παραθέτει πίνακας (XVIII) εἰς οὓς ἀναφέρονται

διάφορα στατιστικά στοιχεία επί του εμπορίου από το 1801 - 1860 (σελ. 157).

Διά των πινάκων XVI και XIX ο συγγραφέας παρουσιάζει την έκτασιν του αμερικανικού εμπορίου και δη τὸν ἐφοδιασμὸν τοῦ λοιποῦ κόσμου με εἶδη διατροφῆς καὶ πρώτας ὕλας. Πλὴν τῶν προϊόντων τούτων ἡ Ἀμερικὴ ἐξήγαγε κατὰ τὸ 1850 τὰ $\frac{2}{3}$ τοῦ χρυσοῦ τῆς Καλιφορνίας ἀξίας \$ 630 ἑκατ. Ἐνῶ ὁ βάμβαξ κατεῖχε τὴν πρώτην σειρὰν ἐξαγωγῆς (σελ. 158).

Ἀπὸ τοῦ 1885 παρατηρεῖται ἄνοδος τῆς βιομηχανικῆς παραγωγῆς καὶ τὸ 1914 αὕτη διπλασιάζεται (σελ. 160). Μεταξὺ 1914 καὶ 1930 αἱ ἐξαγωγαὶ ἀνέρχονται ἀπὸ \$ 8228 ἑκατ. τὸ 1920 εἰς \$ 3177 διὰ τὸ 1939. (Πίναξ XIV). Καὶ ἐνῶ πρότερον αἱ πρώται ὕλαι ἀφεώρων τὰ $\frac{2}{3}$ τῶν ἐξαγωγῶν, αὐταὶ ἀπὸ τοῦ 1940 ἐξέπεσαν εἰς τὸ $\frac{1}{10}$ (σελ. 163).

Μετὰ τὴν λήξιν τοῦ Β' Παγκοσμίου Πολέμου αἱ ΗΠΑ καὶ δὴ μεταξὺ 1945 καὶ 1952 ἐξάγουν προϊόντα ἀξίας \$ 30 δισ.

Πλέον τούτων αἱ ΗΠΑ πρωτευστάτησαν εἰς τὴν συμφωνίαν τῶν Bretton Woods, New Hampshire, τὸ 1944 ἰδρύθη τὸ International Monetary Fund καὶ ἡ World Bank.

Ὅσον ἀφορᾷ εἰς τὸ δολλᾶριον, στηριζόμενον τοῦτο εἰς τὸν χρυσὸν ἐχρησιμοποιήθη ὡς μέτρον ἀξίας δι' ὅλα τὰ ἐθνικὰ νομίσματα. Τὸ 1947 υἱοθετήθη τὸ Plan Marshall καὶ διὰ τῆς πολιτικῆς τοῦ Kennedy τὸ 1960 εἶχον ἐπὶ τὴν United Agreement, of Tariffs and Trade δι' ἧς τὸ 1967 50 ἔθνη μεταξὺ τῶν ὁποίων καὶ αἱ ΗΠΑ ἀπεφάσισαν μείωσιν τῶν ταριφῶν κατὰ τὸ $\frac{1}{3}$ διὰ πέντε ἔτη. Οὕτω διὰ τῆς πολιτικῆς ταύτης ἐκαλύφθη τὸ 80 % τοῦ παγκοσμίου εμπορίου.

Μετὰ τὴν πολιτικὴν αὐτὴν καὶ τὰς ἄλλας προσπάθειάς εἰς ἃς συνέβαλον αἱ ΗΠΑ, τὸ παγκόσμιον ἐμπόριον μεταξὺ 1953 καὶ 1970 ἀνήλθεν ἀπὸ \$ 167 δισ. εἰς \$ 639 δισ. (σελ. 167).

Τὸ 1950 αἱ ΗΠΑ ἀντικατέστησαν τὴν Μ. Βρετανίαν, εἰσήγαγον διὰ πρώτην φορὰν εἰς τὴν ἱστορίαν τὰ περισσότερα ἀγαθὰ καὶ ὑπηρεσίας ἀπ' ὅσον ἐπώλουν, ἔτι δὲ καὶ τὸ πετρέλαιον εἰς τὸ ὅποιον διεκρίνοντο ὡς παραγωγὸς χώρα, ἀφεῶρα εἰς ἕνα ἀπὸ τὰ περισσότερα εἰσαγόμενα προϊόντα. Ὅσον ἀφορᾷ εἰς τὸν σίδηρον, ὁ ὁποῖος μεταξὺ 1937-1939 ἀφεῶρα εἰς παραγωγὴν τοιαύτην ὥστε ταύτης μόνον τὸ $\frac{1}{3}$ νὰ εἰσάγητε, τὸ 1971 ἡ εἰσαγωγή του ἀνήλθεν εἰς 6 % (σελ. 168). Καὶ ὁ Woodruff ἀφοῦ ἀναφέρεται καὶ εἰς ἄλλα προϊόντα καὶ τὰς διαφόρους χώρας ἐξαγωγῆς τῶν παραθέτει λίαν ἐνδιαφέροντα σχετικὰ στοιχεῖα (Πίνακες XVII, XVIII, XIX, XXII, XXV). Ὁ Woodruff πάντως παρατηρεῖ ὅτι τὰ ἀγαθὰ ὑψηλῆς τεχνολογίας ἀποτελοῦν τόσον σοβαρὸν κονδύλιον εἰς τὰς ἐξαγωγὰς τῶν ΗΠΑ ὥστε νὰ ἐλαττοῦνται τὸ προκαλούμενον χάσμα ἐκ τῆς εἰσαγωγῆς διαφόρων ἀγαθῶν. Καὶ ἐνῶ τῶν πρώτων ἡ ἀξία τὸ 1971 ἀνήρχετο εἰς \$ 19 δισ., τῶν δευτέρων ἦτο \$ 15 δισ. (σελ. 170).

Ἐν συνεχείᾳ, ὁ Woodruff, ἀναφέρεται εἰς τὸ βιβλίον «Report On Manufactures», τοῦ θιασώτου τοῦ προστατευτισμοῦ Hamilton, ὁ ὁποῖος ἐδημιούργησε μίαν παράδοσιν, ἣτις μετεσαρκώθη εἰς τὸ New Deal τοῦ 1929-1933 καὶ τὴν κατάστασιν τοῦ σημερινοῦ ἐξωτερικοῦ εμπορίου τῆς Ἀμερικῆς παρουσιάζοντος τεράστιον ἔλ-

λειμμα εις τὸ ἰσοζύγιον πληρωμῶν τῆς (1972), τὸ ὁποῖον οὐδέποτε ἐγνώρισεν ἀπὸ τοῦ 1893.

Οὕτως αἱ ΗΠΑ παρά τὴν ἀναμφισβήτητον ἰσχὺν των ὑπόκεινται εἰς ἐλάττωσιν τῶν ἀποθεμάτων των χρυσοῦ, ἐνῶ ἔχουν νὰ ἀντιπαλαίσουν μὲ μίαν κομμουνιστικὴν καὶ μὴ κομμουνιστικὴν Εὐρώπην, ἥτις ἀκολουθεῖ πορείαν οἰκονομικῶν συνασπισμῶν. Οὕτω δὲν εἶναι τυχαῖον τὸ γεγονός διὰ τὴν αἱ ΗΠΑ ἀνέπτυξαν τὰς ἐμπορικὰς τῶν σχέσεις μὲ τὴν Ρωσίαν καὶ τὴν Κίναν καὶ διὰ τὴν προσπαθοῦν νὰ ἔλθουν εἰς ἐμπορικὰς συμφωνίας καὶ μὲ ἄλλας χώρας ὡς ὁ Καναδᾶς καὶ ἡ Ἰαπωνία. Ἀσφαλῶς, λέγει ὁ συγγραφεύς, αἱ ΗΠΑ ἀντιμετωπίζουν σοβαρὰς οἰκονομικὰς δυσχερείας καὶ εἶναι γελοῖον νὰ ὑποστηριχθῇ ὅτι ἡ ὑποτίμησις τοῦ δολλαρίου ἐνίσχυσε τοῦτο (ἐνταῦθα ἡ ἐπιχειρηματολογία του συμπίπτει μὲ τὴν ἄλλοτε διαπιστωθεῖσαν ὑφ' ἡμῶν), ἐφ' ὅσον ἡ ὑποτίμησις εἶναι δεῖγμα ἀδυναμίας καὶ οὐχὶ δυνάμεως (σελ. 174). Ὅσον ἀφορᾷ δὲ εἰς τὴν παραγωγικότητα, αὕτη δὲν ἔχει τὸν ρυθμὸν τοῦ παρελθόντος ἐφ' ὅσον αἱ ΗΠΑ εἰσήλθον εἰς τὴν περίοδον τοῦ τριτογενοῦς τομέως. Δὲν δύναται τις ὁμῶς νὰ παραβλέψῃ, λέγει ὁ Woodruff, τὴν ἰσχὺν τῆς Ἀμερικανικῆς οἰκονομίας, ἥτις παρά τὰς δυσχερείας τὰς ὁποίας ἀντιμετωπίζει θὰ ἐξακολουθήσῃ νὰ εἶναι μία τῶν μεγάλων δυνάμεων τοῦ κόσμου ἔστω ἐὰν εἰς τὸ διεθνὲς ἐμπόριον αὕτη περιῆλθεν εἰς δευτέραν θέσιν. Δύναται, ὁμῶς, συνεχίζει ὁ συγγραφεύς, εἰς τὸν ἐπίλογόν του, ἡ Ἀμερικὴ νὰ ἐπιτύχῃ πολλὰ περισσότερα ὅταν ἐπανεέλθῃ εἰς τὰς παραδοσιακὰς ἀρχὰς τῆς, αἵτινες δὲν εἶναι ἀσχετοὶ μὲ τὴν ὑπὸ τῆς American Economic Association υἱοθετηθεῖσαν κατὰ τὴν ἴδρυσίν της ἄποψιν ὅτι ἡ Οἰκογνομικὴ Ἐπιστήμη εἶναι Ἠθικὴ Ἐπιστήμη (σελ. 184). Ἦτο ὁμῶς σφᾶλμα τῶν Ἀμερικανῶν νὰ νομίσουν ὅτι θὰ ἠδύναντο νὰ ἐπιβάλλουν τὴν ἐλευθέραν ἐπιχειρήσιν, τὸ πολιτικὸν των σύστημα καὶ τὴν παγκοσμιότητά των εἰς τὸν ὑπόλοιπον κόσμον. Ἐξ ἄλλου ἡ ἄποψις περὶ ἀφθονίας ἐν ΗΠΑ ἤρχισε νὰ ὑποχωρῇ ἐναντι τῆς πραγματικότητος τῆς σπάνεως. Διὰ τοὺς λόγους τούτους, αἱ ΗΠΑ, ἤρχισαν νὰ ὑποχωροῦν χωρὶς ἢ συμβολῆ τῶν νὰ παύσῃ νὰ ὑφίσταται εἰς τὸ γενικὸν ἐργαστήριον τοῦ παγκοσμίου πολιτισμοῦ.

Τοιοῦτον εἶναι τὸ περιεχόμενον τοῦ βιβλίου τοῦ William Woodruff, πλουσιώτατον εἰς πηγὰς, μὲ θαυμαστὸν χειρισμὸν τούτων, μὲ ἀρχιτεκτονικὴν ἥτις βοηθεῖ τὰ μέγιστα τὸν ἀναγνώστην καὶ μὲ ἐμπεριστατωμένα ἀριθμοδεικτικὰ στοιχεῖα, ἅτινα ὑπογραμμίζουν τὴν συνέπειαν καὶ ἀντικειμενικότητα μὲ τὴν ὁποίαν οὗτος εἰργάσθη. Τὸ βιβλίον τοῦ Woodruff ἀποτελεῖ ἐν πολύτιμον πνευματικὸν ἔργον Οἰκονομικῆς Ἱστορίας, χρήσιμον δὲ οὐχὶ μόνον διὰ τοὺς ἀκαδημαϊκοὺς διδασκάλους ἀλλὰ καὶ διὰ τοὺς σπουδαστὰς καὶ τὸ εὐρύτερον κοινὸν τὸ ὁποῖον, θέλει νὰ ἔχῃ μίαν ἀνάγλυφον εἰκόνα τῆς προόδου τῆς Ἀμερικανικῆς Οἰκονομίας καὶ τῶν προοπτικῶν τῆς.